

Μάθημα 3^ο: Προσδιορισμός Παραμέτρων

1^ο Λυμένο Παράδειγμα

Βρείτε το a αν $\lim_{x \rightarrow 3} \frac{\sqrt{x+2a} - \sqrt{2x+a}}{x^2 - 5x + 6} \in \mathbb{R}$

Στην συνέχεια υπολογίστε το όριο.

Λύση

Επειδή $\lim_{x \rightarrow 3} (x^2 - 5x + 6) = 0$, τότε αν το όριο

των αριθμητή είναι διάφορο του μηδενός, τότε το όριο της συνάρτησης θα ήταν $+\infty$ ή $-\infty$ ή δεν θα υπήρχε (διαφορετικά πλευρικά όρια)

Άρα για να είναι το όριο πραγματικός αριθμός θα πρέπει:

$$\lim_{x \rightarrow 3} (\sqrt{x+2a} - \sqrt{2x+a}) = 0 \Leftrightarrow \sqrt{3+2a} - \sqrt{6+a} = 0$$

$$\Leftrightarrow \dots \Leftrightarrow a = 3$$

Για $a = 3$, έχουμε

$$\lim_{x \rightarrow 3} \frac{\sqrt{x+6} - \sqrt{2x+3}}{(x-2)(x-3)} = \frac{(0/0)}{\dots} = \lim_{x \rightarrow 3} \frac{-(x-3)}{(x-2)(x-3)(\sqrt{x+6} + \sqrt{2x+3})}$$

$$= -\frac{1}{6}$$

2^ο Λυμένο Παράδειγμα

Να υπολογιστεί το $L = \lim_{x \rightarrow 2} \frac{x-a}{\sqrt{x+3}-b}$

Λύση

Έχουμε: $\lim_{x \rightarrow 2} (x-a) = 2-a$ και $\lim_{x \rightarrow 2} (\sqrt{x+3}-b) = 2-b$

Άρα έχουμε τις εξής περιπτώσεις

- $2-a=0$ και $2-b=0$ ($\Rightarrow a=2$ και $b=2$)

Τότε το όριο παίρνει την μορφή

$$L = \lim_{x \rightarrow 2} \frac{x-2}{\sqrt{x+3}-2} = \lim_{x \rightarrow 2} \frac{(x-2)(\sqrt{x+3}+2)}{x-2} = 4$$

- $a \neq 2$ και $b \neq 2$

$$L = \lim_{x \rightarrow 2} \frac{x-a}{\sqrt{x+3}-b} = \frac{2-a}{2-b}$$

- $a=2$ και $b \neq 2$

Τότε $L = \frac{0}{2-b} = 0$ αφού $b \neq 2$

- $a \neq 2$ και $b=2$

Τότε $L = \lim_{x \rightarrow 2} \frac{x-a}{\sqrt{x+3}-2}$

Όμως $\lim_{x \rightarrow 2} (\sqrt{x+3}-2) = 0$ και για το πρόσημο

των έχουμε:

$$\frac{1}{- \quad | \quad +}$$

Επομένως:

Αν $\alpha < 1$ τότε $1 - \alpha > 0$ άρα

$$\lim_{x \rightarrow 1^-} \frac{1 - \alpha}{\sqrt{x+3} - 2} = (1 - \alpha) \cdot (-\infty) = -\infty$$

$$\lim_{x \rightarrow 1^+} \frac{1 - \alpha}{\sqrt{x+3} - 2} = (1 - \alpha) (+\infty) = +\infty$$

Επομένως δεν υπάρχει το όριο.

Όμοιος να είναι όταν $\alpha > 1$.

3^ο Λυμένο Παράδειγμα

Βρείτε για τις διάφορες τιμές του $\lambda \in \mathbb{R}$ το

$$\lambda = \lim_{x \rightarrow 2} \frac{x^2 + \lambda x + \lambda + 5}{x^2 - 4x + 4}$$

Λύση

$$\lambda = \lim_{x \rightarrow 2} \left[(x^2 + \lambda x + \lambda + 5) \cdot \frac{1}{(x-2)^2} \right]$$

$$\text{Όμως } \lim_{x \rightarrow 2} \frac{1}{(x-2)^2} = +\infty$$

$$\text{και } \lim_{x \rightarrow 2} (x^2 + \lambda x + \lambda + 5) = 3\lambda + 9$$

Επομένως

- Αν $3\lambda + 9 > 0$ τότε $\lambda = +\infty$
- Αν $3\lambda + 9 < 0$ τότε $\lambda = -\infty$
- Αν $3\lambda + 9 = 0 \Leftrightarrow \lambda = -3$ τότε έχουμε απροσδιοριστία $0 \cdot (+\infty)$

Αν αντικαταστήσουμε $\lambda = -3$ στο όριο, θα έχουμε:

$$\lim_{x \rightarrow 2} \frac{x^2 - 3x + 2}{(x-2)^2} = \lim_{x \rightarrow 2} \frac{(x-2)(x-1)}{(x-2)^2} =$$

$$= \lim_{x \rightarrow 2} \frac{x-1}{x-2} \quad \left(\frac{1}{0} \text{ με } x-2 \text{ όχι σταθερό πρόσημο} \right)$$

Όμως $\lim_{x \rightarrow 2} (x-2) = 0$ και

$$\frac{2}{x-2} \quad \begin{array}{c} 2 \\ - \quad + \end{array}$$

αρα $\lim_{x \rightarrow 2^-} \frac{x-1}{x-2} = -\infty$ ενώ

$$\lim_{x \rightarrow 2^+} \frac{x-1}{x-2} = +\infty$$

Αρα αν $\lambda = -3$ το όριο δεν υπάρχει.

Άλλα Παράδειγματα

① Αν $\lim_{x \rightarrow 3} \frac{x-5}{x^2+ax-d+3} = -\infty$ βρείτε

την τιμή του $a \in \mathbb{R}$

② Βρείτε τα $a, b \in \mathbb{R}$ ώστε

$$\lim_{x \rightarrow 2} \frac{a - \sqrt{bx+1}}{\sqrt{x+3} - 2} = -3$$

③ Βρείτε το $a \in \mathbb{R}$ ώστε $\lim_{x \rightarrow 2} \frac{\sqrt{x^2+2x+8} - 2a}{x^2-5x+6} \in \mathbb{R}$

Για τη σχέση υπολογίστε το όριο

④ Βρείτε τα όρια

α) $\lim_{x \rightarrow 1} \frac{x^2 - ax + 2a - 1}{x^2 - 2x + 1}$

β) $\lim_{x \rightarrow 2} \frac{x^2 - (2a+1)x + 3a}{(x-2)^2}$

⑤ Βρείτε τα $a, b \in \mathbb{R}$ ώστε

i) $\lim_{x \rightarrow 3} \frac{a - \sqrt{x+6}}{2 - \sqrt{x+1}} = \frac{2}{3}$

ii) $\lim_{x \rightarrow -1} \frac{ax^2 + 5x + 2b}{x^2 + 3x + 9} = 3$

iii) $\lim_{x \rightarrow 2} \frac{x^4 - a - b(x-1)}{(x-1)^2} = 6$